

A Stuttgarti Magyar Intézet Pécs 2010-es európai fővárosságát a magyar kultúra olyan, ritkán adódó esélyének és lehetőségének tartja, melynek „kiaknázása” az ország nemzetközi megítélését is pozitívan befolyásolhatja. Ennek érdekében a november 5. és 20. között zajló sokszínű, igényes színvonalú rendezvényeket szervez, amelyekkel Pécsre mint az európai kulturális örökség és kortárs művészeti jelenlét egyik kitüntetett, fontos városára szeretnék ráirányítani a Baden-Württemberg-i közvélemény figyelmét.

Az intézet épülete mellett rangos külső helyszíneken zajló események a magyar kormány és a város képviselőinek jelenlétében átfogó képet adnak a tervekről, előkészületekről és azon pécsi műhelyek, alkotók munkájáról, amelyek és akik a város kulturális arculatát meghatározó módon alakítják. A múlt és a jelen, a hagyomány és a modernitás sajátos szimbiózisát, „pécsi modelljét” az Intézet a maga műfaji sokszínűségében, egy eleven, lüktető művészeti élettel bíró magyarországi város kulturális portréjának felvillantásával kívánja bemutatni.

***

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa”
Programsorozat, megnyitó

1. A határtalan város

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa” programsorozat ünnepélyes megnyitója
Fellbachban

Dátum: 2008.11.05, 19.00 óra

Helyszín: Fellbach, Városháza, Nagyterem

Köszöntő: **Christoph Palm**, Fellbach városának főpolgármestere

Dr. Dietrich Birk, államtitkár, Ministerium für Wissenschaft, Forschung
und Kunst Baden-Württemberg

2010-ben Pécs Európa Kulturális Fővárosa.

A Stuttgarti Kulturális Intézet, a tavalyi évhez hasonlóan, idén is külön programsorozatot szervez népszerűsítésére, melynek segítségével igyekszik bemutatni Pécs kulturális értékeit, a város sokszínűségét, valamint a „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa” projekt fejlődését. A rendezvénysorozat 2008. november 5-20-ig tart, különböző helyszíneken, több partnerintézménnyel közös szervezésben.

Előadások:

Csák Ferenc, kultúráért felelős államtitkár, Oktatási és Kulturális Minisztérium,
Budapest

„A kultúra változtató ereje: Pécs 2010 – egy magyar és európai projekt”

Gonda Tibor, Pécs városának alpolgármestere

„Pécs, a határtalan város. Kulturális alapú városfejlesztés”

Dr. Font Márta, rektorhelyettes, Pécsi Tudományegyetem, a Középkori és Koraújkori
Történelmi Tanszék vezetője

„Sopianae – Quinqueecclesiae - Fünfkirchen - Pécs. Város a történelemben”

Az ünnepélyes megnyitón fellép a pécsi Arco Trio.

Fellbach városa és a Stuttgarti Magyar Kulturális Intézet közös rendezvénye, a programsorozat támogatója: „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa“

További információ:

Stadt Fellbach – Kulturamt, Telefon: 0711 5851 364, kulturamt@fellbach.de

www.fellbach.de

www.pecs2010.hu

***

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa“

Programsorozat, irodalmi est

2. 50 - Jelenkor - 15

50 éves a pécsi Jelenkor Folyóirat, 15 éves a Jelenkor Kiadó

Irodalmi est és jazz koncert

Dátum: 2008.11.07., 19 óra

Helyszín: Stuttgarti Magyar Kulturális Intézet, Nagyterem

Az 50 éves Jelenkor Folyóiratot **Ágoston Zoltán** főszerkesztő, a 15 éves Jelenkor Kiadót **Csordás Gábor** igazgató mutatja be, **Darvasi László** (író) és **Szijj Ferenc** (költő) olvas fel műveiből. Moderál: **Szalay Tamás**, művészeti vezető, „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa“.

Az irodalmi estet a 9 éve alakult pécsi **Arco Trio** etno-jazz zenéjével kíséri.

A Jelenkor Pécssett szerkesztett, országos terjesztésű irodalmi és művészeti folyóirat, mely jelentős pécsi lapokat tudhat elődjének. Első száma 1958 októberében látott napvilágot, s már 1960 és 1964 között (Tüskés Tibor szerkesztésében) az egyik legjobb magyar irodalmi lapnak tartotta a kulturális közvélemény. Olyan szerzők verseit közölte, mint Áprily Lajos, Bertók László, Csorba Győző, Illyés Gyula, Jékely Zoltán, Kassák Lajos, Keresztury Dezső, Somlyó György, Tandori Dezső, Vas István és Weöres Sándor. A prózarovatban mások mellett Déry Tibor, Mátyás Iván, Mészöly Miklós, Örkény István, Szabó Magda írásaival találkozhatott az olvasó. Egyéb műfajokban munkatársa volt a folyóiratnak Kodolányi Jánostól Konrád Györgyig, Várkonyi Nándortól Pilinszky Jánosig a magyar irodalom számos kiválósága. Nemcsak szerzője, de szerkesztője is volt a lapnak Bertha Bulcsu, Lázár Ervin, Pákolitz István, főmunkatársa Csorba Győző, majd az ő halála után Bertók László. A hetvenes évektől a Jelenkor -- Szederkényi Ervin főszerkesztő, majd egy időben Parti Nagy Lajos és Csordás Gábor szerkesztői munkája nyomán -- még inkább a hazai irodalmi élet meghatározó orgánumává vált, így a hetvenes-nyolcvanas években főképp itt közölték írásaikat az ún. "új próza" képviselői, Esterházy Péter és Nadas Péter. Az ő recepciójuk, melyet elsősorban Balassa Péter neve fémjelez, nem kis mértékben szintén a Jelenkor hasábjain zajlott.

A Jelenkor Kiadó Kft. 1993-ban alapított független vállalkozás, tulajdonosa öt magyar író, szerkesztő és műfordító, akiknek legfőbb törekvése a kortárs magyar irodalom és

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa”
A Stuttgarter Magyar Intézet rendezvénysorozata
2008. november 5-20., Stuttgart/Fellbach

---

filozófia fejlődésének előmozdítása, szellemi és nemzetközi kontextusának megteremtése, a klasszikus és kortárs európai irodalom értékeinek közvetítése. Központi irodájuk és irodalmi szerkesztőségük Pécsen működik, Magyarország legdélibb, multikulturális hagyományú városában.

További információ:

www.jelenkor.net

www.jelenkor.com

www.pecs2010.hu

A programsorozat támogatója „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa”.

***

„Pécs 2010” – Európa Kulturális Fővárosa
Programsorozat, információs nap

3. Kultúrák napja

Diavetítés, előadás: „Pécs 2010”

Előadás: Furák Zoltán, Magyar Turizmus Zrt., Pécs

Dátum: 2008. november 11., 11.00 órától

Helyszín: Treffpunkt Rotebühlplatz

A Volkshochschule Stuttgart ebben az évben is megrendezi az immár hagyományosnak tekinthető Kultúrák napját a Treffpunkt Rotebühlplatzon. November 9-én a Stuttgartban élő különféle népek képviselői és kulturális intézményei kapnak lehetőséget a bemutatkozásra, az információcserére. A Magyar Köztársaság Kulturális Intézete a Magyar Turizmus Zrt. Müncheni Irodájával közösen használja ki a lehetőséget, hogy Pécsen, Európa 2010-es kulturális fővárosát szélesebb publikum előtt mutathassa be.

A Magyar Kulturális Intézet, a Volkshochschule Stuttgart és a Magyar Turizmus Zrt. Müncheni Irodájának közös rendezvénye.

Támogató: „Pécs 2010”, Európa Kulturális Fővárosa

További információk:

www.vhs-stuttgart.de

www.ungarn-tourismus.de

www.pecs2010.hu

***

Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa

Programsorozat, kiállítás

4. Belső nézet. Élet a szocialista utópiában

Élettörténetek a pécsi Uránvárosból és a berlini Karl-Marx-Allee-ről

Bevezető: Mélyi József, művészettörténész, Budapest

Dátum: 2008.11.15., 19.00 óra

Helyszín: Galerie Dengler&Dengler, Rosenbergstraße 102A, 70193 Stuttgart

A görög történetíró, Thuküdidész arra a kérdésre, hogy milyen legyen egy város, azt válaszolta: „Andres gar polis”, az emberek a város. Eszerint az „egyszerű” elv szerint

szerveződik ez a kiállítás is, amely egy pécsi lakótelepről, egy kelet-berlini sugárútról, az ottani lakásokról, és a bennük lakók élettörténetéről szól.

A Stalinallee a szocialista Kelet-Berlin nagy presztízsjelkéje volt. Az egykori Sztálin, ma Karl-Marx-Allee-nek nevezett sugárút mentén 14 díszes épület található. Ezek az 1950-es évek elején nőttek ki Friedrichshain munkásnegyedének második világháborús romjaiból. Ott az épületállomány csaknem 70%-a megsemmisült, s nagy volt a lakásínség. A Sztálin sugárút lakásai az átlag embereknek polgári kényelmet kínáltak, olyat, amelyet soha sem tudtak volna maguknak biztosítani. Csempézett fürdőszoba, parkettázott helyiségek, központi fűtés, szemétdobó akna, lift – messze felülmúlva az átlagos bércaszárnyák színvonalát. Nemes anyagok, gazdag ornamentális díszek borították a lakópalotákat – a moszkvai előképeknek megfelelően. A meissen kerámiából készült világos csempehomlokzatok tovább erősítették a klasszicista építészet játékos hatását: a házak akár a díszes torták, mintha cukrászmesterek készítették volna őket.

Ylva Queisser szociológus és Lidia Tirri fotográfus a berlini Karl-Marx-Allee egykori, első lakosait 2002-ben keresték meg. Interjúkat készítettek velük, dokumentálták az interjúalanyok lakásait, hogy bemutassák a privát életüket, az azokat keretező személyes tárgyakat és velük talán az egykori hétköznapokat is. Az összegyűjtött anyagból 2003. január 7-én kiállítás nyílt Berlinben – éppen 50 évvel az után, hogy az első lakók birtokba vehették Kelet-Berlin egyik legreprezentatívabb sugárútját. Szinte majdnem ugyanennyi, azaz 50 év távlatából pillantottunk vissza a pécsi Uránváros történetére is. Az 50-es évek közepén nyitotta meg kapuit Magyarország egyetlen, szovjet érdekeltségű uránbányája. Az ideseregülő munkaerő lakásproblémájának megoldására épült fel Pécs határában az új, korszerű városrész. Az előbb „Nyugati városrész”, majd „Újmecsekfalja” névre keresztelt Uránváros a 60-as évek egyik legmodernebb magyarországi lakótelepének számított, az ide beköltözők legalább annyira kivételezettnek érezhették magukat, mint a Karl-Marx-Allee-ra költöző keletnémet munkások. Az 1956-tól 1974-ig megépült lakótelep lakosaival 2006 őszén készült az első interjúk, az összegyűjtött anyagból 2007. március 7-én nyílt Pécsen kiállítás. A pécsi Uránvárost és a berlini Karl-Marx-Allee-t sok minden elválasztja egymástól. Más a házak, a lakások léptéke, annak ellenére, hogy a tervezőket, az építészeket mindkét helyen ugyanaz az alapvető eszme mozgatta: modern, színvonalas életkereteket teremteni az odaköltöző munkásság számára. A Karl-Marx-Allee mozgatórugója a reprezentativitás, a szocialista realizmus pompázatossága, az Uránváros inkább a kertvárosok filozófiáját idézi: kisebb, zezugosabb, meghittebb.

A különbségek ellenére láthatóvá vált azonban az a közös keret is, amelyet a szocializmus, annak ideológiája, az abban létrejövő modern életminták alkotnak. Ezekről a kérdésekről számtalan történeti munka született már. Minket azonban nem a nagy történeti, politikai események érdekeltek, hanem az, miként emlékeznek vissza a leghitelesebb tanúk, a lakosok a sugárút, vagy a lakótelep történetének kezdeteire – hogyan fonódik össze személyes élettörténetük a városrész történetével. Hogy láthatóvá tegyünk egy darabka történelmet, sorsokat, életutakat: városlakókat. Mert ők voltak és még mindig ők **A** város.

További információ:
www.denglerunddengler.de

„Pécs 2010“ – Európa Kulturális Fővárosa
Programsorozat, koncert

4. Szamosi Szabolcs orgonakoncertje

Dátum: 2008. november 19., 19.30 óra

Helyszín: Pauluskirche, Fellbach

Szamosi Szabolcs a pécsi kortárs zenei élet egyik legjelentősebb alakja. Az 1970-ben született orgonaművészt a pécsi egyházi zene megújítójának tartják, aki 1994 óta nem csak orgonistája, hanem kórusvezetője és zenei vezetője is a pécsi Dómnak. A matematikatanári képesítéssel is rendelkező Szamosi egyházi zenét és orgonát Szegeden, Budapesten és Grazban tanult, tanulmányait kitüntetéssel végezte. Rendszeresen koncertezik Magyarországon és Európában, gyakorta közösen a Pannon Filharmonikusokkal.

Szamosi nem riad vissza a kísérletezéstől sem: egy koncertsorozaton együtt szerepelt a szaxofonos Dés Lászlóval, de a Sigmund Groven szájharmonika-művésszel és Sebestyén Mártával közös népzenei kísérlete is nyugodtan nevezhető zenei különlegességnek.

Kiváló zenei munkásságáért Szamosit 2002-ben az osztrák kultuszminisztérium elismerő díjával tüntették ki.

Támogató: „Pécs 2010“, Európa Kulturális Fővárosa
További információk:
www.pecs2010.hu

***

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa”
Programsorozat, kiállítás

5. Színerő - léptékváltás előtt

Pécsi festő doktoranduszok bemutatkozása

Előadás: **Somody Péter, DLA**, PTE Művészeti Kar Vizuális Művészeti Intézet
Igazgató

Megnyitó: **Christian Gracza**, kulturális menedzser, Robert Bosch Stiftung

Dátum: 2008.11.20., 18.00 óra

Helyszín: Stuttgarter Magyar Kulturális Intézet

A kiállítás 2009.01.05-ig tekinthető meg.

„Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa” programsorozatunk idei utolsó rendezvényeként a dél-magyarországi város egyik legfontosabb művészeti és intellektuális központját mutatjuk be a stuttgarteri és Baden-Württembergi közönségnek. A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán 13 éve működő doktori (DLA) képzés, illetve Mesteriskola kiemelkedően tehetséges, diplomával rendelkező fiatal művészek továbbképzésére nyújt lehetőséget, akik a DLA fokozat megszerzésével mint művésztanárok vehetnek részt a legmagasabb szintű művészetoktatásban. A pécsi mesterképzés erőssége, hogy kezdetektől nagy hangsúlyt helyez a gyakorlati, szakmai műhelymunkára és az önálló művész-

személyiség kialakulására. Ehhez minden támogatást megad a hallgatóknak, beleértve különleges technológiák és anyagok költségeit, külföldi és itthoni utazások, tanulmányok lehetőségét, szakmai és elméleti kurzusokat. A Pécsi Tudományegyetem intézményi kerete egyedülálló lehetőséget kínál interdiszciplináris kutató-alkotó tevékenységre.

Ebből az alkalomból csoportos kiállítással, valamint egy azt megelőző prezentációval és beszélgetéssel készültünk, mely során Somody Péter (DLA) tart előadást és bemutatót a DLA képzés történetéről és jelenéről, Christian Gracza, valamint a jelenlévő művészek közreműködésével.

Az ezt követő *Színerő - léptékváltás előtt* című kiállítást Christian Gracza (kulturális menedzser, Robert Bosch Stiftung) nyitja meg.

Kiállító művészek:

Barabás Zsófi, Ernszt András, Hegyi Csaba, Nyilas Márta, Radák Eszter, Raffai Réka, Roters Katharina, Somody Péter, Losonczy István, Lukács József, Tari Eszter, Varga Tünde

A Pécsi Tudományegyetem és a Stuttgarti Magyar Kulturális Intézet közös rendezvénye. Támogató: „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa“.

További információ:

www.pte.hu

www.pecs2010.hu